

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησίᾳ δραχμαὶ 80. Ἑξάμηνος
δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Αμερικῆς δολλάρια 4. Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει
ἄν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ. 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

οχιζει την 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν
οχιζοῦν την 1ην οἰουμένης μηνός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὀδὸς Ἐδριπιδίου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Ἡερβάκειον

Τετρίδος Β'.—Τ' ἄμος 35ος

Ἐν Ἀθήναις, 28 Ἰουλίου 1928

Ἔτος 50ον.—Ἀριθ. 35

ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Μυθιστόρημα ὑπὸ Vignault καὶ Valdor

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἄλλοι τὸν ἔλεγαν προδότη κι' ἀποστάτη, ἄλλοι τὸν ἔλεγαν τύραννο, ὅλοι ὅμως μιλοῦσαν γι' αὐτὸν χαμηλώνοντας τὴ φωνή.

Μὰ ἡ φιλενάδα τῆς τὴν τράδηξε πιὸ μακριά.

— Ἀρκετὰ εἶδαμε, εἶπε ἡ νεαρή κοντέσσα. Ἐλα νὰ ἴδεις κι' ἄλλα πιὸ χαρούμενα.

Ἄνοιξε μιὰ πόρτα καὶ μπῆκαν σ' ἓνα ὠραῖο καὶ φωτεινὸ δωμάτιο, στρωμένο μὲ χρυσομένο πετσί. Στὸ δωμάτιο αὐτὸ μὲ τὰ πλούσια χαλιά καὶ τὰ λεπτὰ ἐπιπλα ἔμεναν τὸν περισσότερο καιρὸ ἡ λαίδη Στάρλυ κι' ἡ κόρη τῆς, ὅταν ἤθελαν νὰ διαβάσουν ἢ νὰ ἐργαστοῦν.

Δυὸ πορτραῖτα τοῦ Βὰν Δάυκ στόλιζαν τοὺς τοίχους. Τὸ ἓνα παρίστανε μιὰ ἀνδρική μορφή, ἀγαθὴ καὶ τολμηρὴ, μὲ στολὴ ἀξιοματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τ' ἄλλο μιὰ νεώτατη γυναίκα, ντυμένη κάτασπρα, μ' ἓνα τριαντάφυλλο στὴ ζώνη.

— Τί ὠραῖα ποὺ εἶναι! εἶπε ἡ Νταίξη ἐκστατικὴ μπροστὰ στὸ πορτραῖτο. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὠραῖα λαίδη;

— Ναι, ἀπάντησε ἡ Λουίζα ντὲ Πιερρεφόν, αὐτὴ εἶναι ἡ λαίδη Διάνα κι' αὐτὸς εἶναι ὁ ἀντρας τῆς, ὁ λόρδος Ἑρλιγκτον. Ἐδῶ ἦταν καὶ τὸ πορτραῖτο τῆς κόρης τους, ἀλλὰ τῷ ὅσῳ μετὰ τὴν πυρκαϊά, γιὰ νὰ μὴ τὸ βλέπει ἡ λαίδη, κι' ἀργότερα δὲν τὸ ξαναβρῆκαν πιά. Ἴσως ὁ λόρδος Στάρλυ ξέρει ποῦ εἶναι, ἀλλὰ ποῖος τολμᾷ νὰ τὸν ρωτήσει;

— Μὰ τί ὠραῖα ποὺ εἶναι! εἶπε πάλι ἡ Νταίξη, χωρὶς νὰ ξεκαρφώνει τὰ μάτια τῆς ἀπὸ τὴν εἰκόνα. Ἀλλὰ θαρρῶ πὼς ἔχω ξαναῖδεῖ ἓνα ἴδιο πρόσωπο...

— Ἴσως στὸν καθρέφτη σου, εἶπε γελώντας ἡ Λουίζα. Στὸ λέω σοβαρά, ὅτι τῆς μοιάζεις παραπολύ. Αὐτὸ μοῦκανε ἐντύπωση ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ.

— Ἀστειεύεστε βέβαια! εἶπε ἡ Νταίξη. Νὰ μοιάζω ἐγὼ μὲ μιὰ λαίδη;

— Κι' ὅμως τῆς μοιάζεις! Γι' αὐτὸ ὅταν σὲ πρωτοεἶδα στῆς μὲς Μίλδρεδ, μοῦ φάνηκε σὰ νὰ σ' εἶχα ξαναῖδεῖ.

— Τόσο τὸ καλύτερο λοιπόν, ἤμουν τυχερή, ἀφοῦ στὴν ὁμοιότητα αὐτὴ χρωστῶ μιὰ τόσο πολὺτιμη φιλία, εἶπε ἡ Νταίξη σοβαρά.

Ἡ Λουίζα τὴν κοίταξε τώρα λιγάκι

«Ἦταν ὁ λόρδος Στάρλυ...» (Σελ. 286, σ. α')

ξαφνιασμένη. Ἀλήθεια κι' ἡ ἴδια ἡ λαίδη Διάνα δὲ θάδινε τόσο ὠραῖα καὶ χαριτωμένη ἀπάντησι.

Τὴν ἄλλη μέρα ἀρχισαν τὸ περίφημο ἐκεῖνο βαφτιστικὸ φόρεμα. Ἡ κυρία Βερδιέ ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα μπροστὰ στὸ θαυμάσιο καὶ λεπτότατο κέντημα τῆς Νταίξης.

— Ἐνα τόσο μικρὸ κορίτσι νὰ κεντᾷ

τόσο ὁμορφα! ψιθύρισε. Δὲν ἔχω ξαναῖδεῖ!

— Ἡ μητέρα μου μὲ μάθαινε ἀπὸ μικρή, εἶπε ἡ Νταίξη. Καὶ στῆς μὲς Μίλδρεδ ἔμαθα ἓνα σωρὸ καινούργιες βελονιές.

— Μπράβο, κόρη μου! Ἡ δεσποινὶς ντὲ Πιερρεφόν ἔχει πολὺ δίκιο νὰ σ' ἐκτιμᾷ καὶ νὰ σ' ἀγαπᾷ, γιὰ τὴν σοὺ πρέπει.

— Κυρία Βερδιέ, ἐγὼ ἀρχίζω νὰ ζηλεύω, εἶπε ἡ νεαρὴ κοντέσσα. Θὰ ἴδῃτε λοιπὸν σὲ λίγες μέρες τί ὠραῖα θὰ μάθω νὰ κεντῶ κι' ἐγὼ!

Κι' ἀλήθεια ἡ Λουίζα βάλθηκε μὲ προθυμία κι' ἐπιμονὴ στὸ κέντημα καὶ τὸ βαφτιστικὸ προχωροῦσε γρήγορα.

Κάθε πρωτὶ, τὰ δυὸ κορίτσια ἐπίαναν δουλειὰ εἴτε στὸ σπουδαστήριον, εἴτε στὸ πάρκο ὅταν ἦταν λιανάδες.

Ἡ λαίδη Στάρλυ ἔβλεπε χωρὶς ἀνησυχία τὴ φιλία, ποὺ ἔνωσε δυὸ κορίτσια ἀπὸ τόσο διαφορετικὲς τάξεις. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀνησυχίει; Ἡ μὲς Μίλδρεδ τῆς εἶχε πεῖ ὅτι ἡ μικρὴ κεντήστρα ἦταν ἀπὸ ἐντιμὴ οἰκογένεια καὶ μὲ καλὸ χαρακτήρα, ὥστε δὲν ἦταν φόβος νὰ κάμει κακὴ χρῆση τῆς φιλίας αὐτῆς.

Ἀλλωστε, στὴ μοναξιά τοῦ Χουάιτ-Γκέιτ μποροῦσαν νὰ παραβλέπουν λιγάκι καὶ τὴν αὐστηρὴν ἐθιμοτυπία, ὅταν μάλιστα αὐτὸ εὐχαριστοῦσε τὴ Λουίζα, ποὺ ἡ ζωὴ τῆς δὲν ἦταν πάντα πολὺ εὐχάριστη.

Ἔτσι λοιπόν, ἡ ζωὴ τῆς Νταίξης στὸ Χουάιτ-Γκέιτ περνοῦσε σὰν ὠραῖο ὄνειρο. Δὲ μετροῦσε πιά τίς μέρες ποὺ περνοῦσαν. Καὶ καθὼς ἔμπνοῦσαν στὸ νοῦ τῆς, χωρὶς νὰ τὸ νοιώθει, οἱ μακρινὲς παιδικὲς τῆς ἀναμνήσεις, τῆς φαινόταν ὥρες-ὥρες, πὼς ὅλη τῆς τὴ ζωὴ τὴν εἶχε ζήσει στὸ Χουάιτ-Γκέιτ!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Τὸ ζωντανὸ πορτραῖτο

Ἀπ' ὅλα τὰ δωμάτια τοῦ Πύργου, ἡ Νταίξη προτιμοῦσε τὸ μικρὸ χρυσοπὸ σαλόνι, ὅπου ἦταν οἱ εἰκόνες τοῦ λόρδου Ἑρλιγκτον καὶ τῆς λαίδης Διάνας.

Ζήτησαν λοιπόν από τη λαϊδή Στάρλυ την άδεια να εργάζονται εκεί, όταν το σαλόνι ήταν εύκαιρο.

Από τ' ανοιχτά παράθυρα έρχόνταν τα δροσερά αρώματα του δάσους, και κάθε τόσο τα θαρρετά σπουργίτια ζύγωναν και τοιμπούσαν τα ψίχουλα, που τους πετούσαν τα κορίτσια στο περδάκι.

Μιά μέρα, καθώς κεντούσαν κι' οι δυο στην αγαπημένη τους γωνιά, ή Λουίζα έρριξε μια ματιά στο πορτραίτο της λαίδης Διάνας και της έκανε έντυπωση άλλη μια φορά ή ομοιότητά του με τη Νταίζη.

— Αλήθεια, τί περίεργο πού είναι! είπε δυνατά. Τα μαλλιά, τα μάτια, το κόψιμο του προσώπου, όλα απaráλλαχτα! Τίποτα δε λείπει!

Η Νταίζη σήκωσε το κεφάλι και χαμογέλασε: Ένα χαμόγελο, ίδιο σαν το χαμόγελο του πορτραίτου.

— Α, για στάσου, έμένα μ' άρρέσει να κάμω κάτι περίεργο. Αν αλλάξεις το χτένισμά σου, κανέναν δε θα σέ ξεχωρίζει από το πορτραίτο. Έλα να σου κάμω μπουκλες, να ιδούμε!

— Και το εργόχειρό μας; είπε ή Νταίζη.

— Αφισέ το τώρα το εργόχειρο! Δυο ώρες είναι που δε σηκώσαμε κεφάλι. Φτάνει πιά.

Η δεσποινίς ντε Πιερρεφόν έτρεξε στο δωμάτιό της και γύρισε με ό,τι χρειάζονταν για να χτενίσει τη Νταίζη με το χτένισμα της λαίδης Διάνας. Της έλυσε την πλεξίδα και τότε είδε ότι τα μαλλιά της σχημάτιζαν άμέσως φυσικά δαχτυλίδια, σαν της λαίδης.

— Μα γιατί τα πλέχεις τα μαλλιά σου έτσι σφιχτά; ρώτησε ή Λουίζα. Οι μπουκλες σου πάνε καλύτερα.

— Είναι πιο βολικές οι πλεξίδες! είπε ή Νταίζη, που δεν ήταν καθόλου κοκέτα.

Οι μπουκλες της έπεφταν χρυσές στους ώμους της κι' όταν ή Λουίζα της έδωσε στο χέρι ένα τριαντάφυλλο, θάλεγε κανείς ότι έβλεπε το ζωντανό πορτραίτο της λαίδης Διάνας.

— Θα μπορούσε να γελαστεί κι' ο πιο προσεχτικός! είπε ή Λουίζα γεμάτη θαυμασμό. Είναι άπίστευτο! Στάσου να σου φτιάξω αυτή τη μπουκλα... Κοιτάξου τώρα!

Της έφερε έναν καθρέφτη κι' ή Νταίζη είδε μέσα την εικόνα, που της ήταν τόσο αγαπητή...

Τη στιγμή εκείνη, ένα χέρι σήκωσε σιγά-σιγά την κουρτίνα της πόρτας κι' ένας άνθρωπος φάνηκε στο κατώφλι: ήταν ο λόρδος Στάρλυ.

Τα τελευταία ταραγμένα χρόνια της ζωής του, οι συγκινήσεις κι' οι ήγώνες είχαν σκληρύνει ακόμη περισσότερο τα σκληρά χαρακτηριστικά του. Φορούσε ένα σοβαρό σκούρο κοστούμι, με αυστηρή

ρή απλότητα, όπως συνήθιζαν τότε οι Πουριτανοί.

Είχε έρθει τη νύχτα στο Χουάιτ-Γκέιτ κι' ο Τζέκιν δεν έλειψε να του δώσει αναφορά, ότι ή λαϊδή είχε φέρει μαζί της μια μικρή κεντήστρα από το εργαστήριο της μίς Μίλδρεδ κι' ότι ή κόρη της ήταν όλη την ώρα μαζί της.

Αυτό ήταν αρκετό για να κινήσει τη δυσπιστία του. Η μίς Μίλδρεδ ήταν βασιλική, το σπίτι της ήταν υποπτο κέντρο.

Κοίταξε, χωρίς καμιά καλοσύνη, τη χαριτωμένη σκηνή των δυο κοριτσιών.

— Θα μου φαινόταν παράξενο, αν έδρισα τη δεσποινίδα ντε Πιερρεφόν ν' ασχολητεί με σοβαρότερα πράγματα! είπε με τη φαρμακερή φωνή του.

Τα δυο κορίτσια έμειναν σαστισμένα κι' άμιλητα. Πρώτη ή Λουίζα ξαναβρήκε την ψυχραιμία της. Έκαμε μια άμεμπτη υπόκλιση, χωρίς να αποκριθεί τίποτε.

Η Νταίζη δεν μπορούσε να ξεκαρφώσει τα μάτια της από τη σκληρή αυτή μορφή, που είχε φανερωθεί ξαφνικά μπροστά της. Το βλέμμα του λόρδου της πάγωνε το αίμα και θάθελε να φύγει μακριά και να κρυφτεί, αλλά έμεινε καρφωμένη στη θέση της χωρίς δύναμη, ενώ ή τρομαγμένη καρδιά της χτυπούσε δυνατά.

Ο ξένος την πλησίασε ένα βήμα και την κοίταξε κατάματα, καθώς κοιτάζουμε μια όπτασία. Η Λουίζα, που τον παρακολουθούσε εκπληκτική, τον είδε να χλωμιάζει. Μια άπορία φάνηκε στα μάτια του, ύστερα μια άφηρημάδα και έμεινε κάμποσες στιγμές άμιλητος.

— Ποιό είν' αυτό το κορίτσι; ρώτησε τέλος, σά να ξύπνησε από όνειρο.

— Μιά μικρή μου φίλη, που ήλθε να με βοηθήσει σ' ένα δύσκολο εργόχειρο, απάντησε ή Λουίζα ξαναβρίσκοντας την ψυχραιμία της.

— Α, αυτή είναι ή κεντήστρα σας; είπε ο λόρδος Στάρλυ με κάποια περιφρόνηση. Κι' αυτό το μασκάρεμα, μήπως είναι κι' αυτό από τα «δύσκολα εργόχειρά» σας;

Τώρα ήταν ήσυχος και είχε πάρει πάλι το συνειθισμένο του ειρωνικό ύφος.

— Διασκεδάσαμε για μια στιγμή, μολόρε, είπε ή μικρή κοντέσσα. Μου φάνηκε ότι ή μίς Γουίλ έχει κάποια ομοιότητα με το πορτραίτο της λαίδης Διάνας και της άλλαξα το χτένισμα, για να ιδώ αν δεν είχα γελαστεί.

Χωρίς να θέλει, ο λόρδος σήκωσε τα μάτια του στο πορτραίτο και κοίταζε πότε εκείνο, πότε το κορίτσι, σά ναθελε να βεβαιωθεί κι' ο ίδιος για την ομοιότητά του. Ύστερα γύρισε απότομα το κεφάλι του.

— Χωρίς άλλο, χρησιμοποιείτε πολύ κακά τον καιρό σας, είπε ο λόρδος, με τον αυστηρό τόνο των Πουριτανών. Προ-

σπαθείτε να κάνετε φιλάρεσκο ένα ανήξερο κορίτσι. Αν αυτά τα επιδοκιμάζει ή μητέρα σας, εγώ δεν έχω να πω τίποτε. Φρονώ όμως ότι μ' αυτό τον τρόπο το «δύσκολο εργόχειρο» δε θα τελειώσει ποτέ.

— Αν θέλετε να το ιδήτε, μολόρε, είπε ψυχραιμία ή Λουίζα, δείχνοντας το τελλάρο, θα βεβαιωθείτε ότι δεν χάνουμε τον καιρό μας.

Αλλά ο λόρδος Στάρλυ δεν είχε καμιά όρεξη να «βεβαιωθεί».

— Δεν καταλαβαίνω εγώ από γυναικεία κουρλάνια, είπε περιφρονητικά. Σας άφινω στη δουλειά σας.

Και βγήκε, αφού χαιρέτησε σύντομα τη Λουίζα και κοίταξε άλλη μια φορά τη Νταίζη. Τα κορίτσια σάθησαν κι' άκουσαν κάμποσες στιγμές τα βήματά του, που απομακρυνόνταν στο διάδρομο.

— Είδες; είπε λυπημένη ή Λουίζα. Έτσι μάς μιλεί πάντα, όταν είν' έδω. Μα για στάσου, τί έχεις, Βιολέττα; Είσαι κατατρομαγμένη! Αλλά δεν πρέπει να σέ στενοχωρεί το ύφος του. Έσύ έδω είσαι στην προστασία της μητέρας μου.

— Με κοίταζε τόσο παράξενα! είπε ή Νταίζη, τρέμοντας ακόμη. Φαίνεται ότι θυμωσε πολύ που με είδε μ' αυτό το χτένισμα.

— Κανείς δε μπορεί να μάς εμποδίσει να διασκεδάσουμε όπως μάς άρρέσει, άρκεί που το επιτρέπει ή μαμά, είπε ή Λουίζα σηκώνοντας το περήφανο κεφάλάκι της. Ο λόρδος Στάρλυ δεν έχει κανένα δικαίωμα πάνω σε μένα!... Αλλά έχεις δικίο, σέ κοίταζε αλλόκοτα... σά να σέ φοδόναν!

— Σά να κοίταζε κάτι άλλο, κι' όχι έμένα...

— Βλέπεις, έτυχε να μοιάζεις πολύ με τη λαϊδή Διάνα. Για μια στιγμή, έσως, νόμισε πως έβλεπε εκείνη κι' αυτό τον στενοχώρησε. Φαίνεται ότι θυμήθηκε τραγικά γεγονότα, που άλλοτε τον είχαν πικράνει παραπάνω.

(Ακολουθεί)

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΡΗΤΑ

62.

Όποιος την τιμή του χάσει
ζη για πάντα ταπεινά.
Η Τιμή, για ν' αγοράση,
δεν πουλείεται ποθενά.

Που την ξέρει πόσο αξίζει
δπου πάει και σταθεί
την κρατεί, μα και φροντίζει
μήτε να του λερωθή.

63.

Η πίστη κι' αγνή φιλία
μόνο στη μικρή ήλικία
βρίσκει κι' εύκολα ορίζεται
κι' άδολες καρδιές ενώνει
με δεσμούς που δυναμώνουν
όσο πιο πολύ παλιώνουν.

CHEF

ΠΩΣ ΚΕΡΑΙΖΟΥΝ ΤΟ ΨΩΜΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ

— Θα μ' αφήσης την Άσχημω, δάσκαλε, να κουβαλήση δεμάτια; είπε μια ψηλή, στεγνή και μαυρισμένη από τον ήλιο γυναίκα, που μπήκε στο σχολείο ελεύθερα, όπως έμπαινε στο σπίτι της.

— Δεν μπορώ να την αφήσω, κυρ' Αντρέα, έχει μάθημα, απάντησε ο δάσκαλος με αυστηρό τόνο.

— Είναι ανάγκη, δάσκαλε, δεν έχω με ποιός να κουβαλήση τα δεμάτια.

— Ο Κώστας πού είναι;

— Ο Κώστας πάει στα Μαζέικα για δουλειά, εγώ κι' ο Αντρέας θερίζουμε, ποίος να κουβαλήση τα δεμάτια;

— Τί να σου κάμω; είναι έδω και ο κύριος επιθεωρητής και πρέπει να εξετασθή ή Άσχημω, γιατί είναι από τις καλύτερες μαθήτριες.

Από τη διεύθυνση των ματιών της μάννας και του δασκάλου κατάλαβα ποιά ήταν ή Άσχημω. Ήταν ένα κοριτσάκι ως 9 ετών, που καθότανε στη μέση του τρίτου θρανίου, μαυριδερό, με μια κανονική χωρίστρα στο κεφάλι και με φόρεμα τριανταφυλλί με δυο φτηνές νταντέλες σταυρωτά στο στήθος.

Το καυμένο, σαν να ήταν ένοχο της φιλονεικίας δασκάλου και μάννας και υπό το βάρος τόσων ματιών που έπεφταν επάνω του, κοκκίνισε και ιδρώνει και έστριβε νευρικά με τα δάχτυλά του τα φύλλα του βιβλίου.

— Σταθήτε, ελπα, εγώ θα σάς συμβιάσω... Έλα δώ, Άσχημω...

Το κορίτσι σηκώθηκε κρατώντας το βιβλίο στο χέρι του κι' εστάθηκε μπροστά μου με κατεβασμένο το κεφάλι και πιο ιδρωμένο.

— Δέ μου λές, Άσχημω, πέντε φορές το έξη πόσο γίνεται; τη ρώτησα.

— Τριάντα, απάντησε άμέσως χωρίς να σηκώση το κεφάλι.

— Μπράβο, Άσχημω. Αμ' το μισό του πενήντα πόσο είναι;

— Είκοσι πέντε.

— Μπράβο, Άσχημω. Διάδασέ μας τώρα από το βιβλίο σου.

Δάδαζε ή Άσχημω και κάθε λέξη που πρόφερε, ήταν σά να κατάπινε και μια άγκινάρα με τ' άγκάθια της. Τόση ήταν ή ταραχή της.

— Μπράβο Άσχημω... Τώρα, κυρά μου, να την πάρης την Άσχημω. Είναι καλό κορίτσι και ξέρει καλά τα γράμματα.

Τότε μόνο σήκωσε το κεφάλι της ή Άσχημω κι' ένα χαμόγελο ευγνωμοσύνης άνοιξε στα χείλη της. Το ίδιο χαμόγελο ευγνωμοσύνης διέκρινα και στο πρόσωπο της χωριάτισσας μάννας. Την πήρε απ' το χέρι, μάς είπε γειά σας, κι' έφυγε με την ίδια απλότητα που είχε έρθει.

Όταν τελειώσαμε τη δουλειά μας με το δάσκαλο, καθόμαστε στον ίσκιο του

σχολείου. Δίπλα περνούσε ο δρόμος του χωριού. Σε λίγο είδαμε την Άσχημω να περνά μ' ένα μουλάρι φορτωμένο δεμάτια. Στο κεφάλι της φορούσε ένα άσπρο τσεμπερί για τον ήλιο, είχε βγάλει το τριανταφυλλί φόρεμα και φορούσε ένα παλιό και κουρελιασμένο και ήταν και ξυπόλητη. Παπούτσια τα χωριάτοπούλα φορούν μόνο, όταν πηγαίνουν στην εκκλησία και όταν έρχεται ο επιθεωρητής. Το πρόσωπό της ήταν κατακόκκινο, ιδρωμένο και σκονισμένο.

— Κι' έρχεται από μακριά, κύριε δάσκαλε, ή Άσχημω;

— Από κάτω από τον κάμπο, από μια ώρα δρόμο κι' όλο ανήφορο.

— Και τί θα φάγη το μεσημέρι ή Άσχημω;

— Ξερό ψωμί κι' εκείνο λίγο. Σε λίγο είδαμε πάλι την Άσχημω να περνά καθάλα στο μουλάρι. Εκείνο περήφανο για τη γενναioφροσύνη που έδειχνε, να ανέχεται στη ράχη του ένα αδύνατο πλάσματάκι, επήγγαινε ήσυχα και μαλακά σαν πρόβατο.

Και ή Άσχημω θα εξακολουθούσε δλη τη μέρα να κουβαλά τα δεμάτια σαν το μερμήγκι.

Όταν το χειμώνα θα είναι χιόνι στο χωριό, ή Άσχημω θα κάθεται κοντά στη φωτιά και θα ροκανάη το ψωμί που κουβάλησε με τόσον κόπο, ενώ το μουλάρι κάτω στο κατώγι θα ροκανάη τάχυρο.

Έτσι τα χωριάτοπούλα κερδίζουν το ψωμί τους.

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΡΗΝΑ ΚΙ' Η ΜΑΡΙΝΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΑΓ'.

Έτσι Ρήνα και Μαρίνα βοέθησαν μαζί στη θάλασσα και με το λίγο κο-λύμπι που ήξεραν, πολεμούσαν να γλυτώσουν.

Αλλά τα ρούχα τους και τα παπούτσια τους τις εμποδίζαν... τάχαν κιόλα χαμένα... και το

κūμα τις έσπρωχνε όλο και πιο μακριά από την ξεδούλα κι' από την παραλία. Το στοιχίο, φαίνεται, θα πρόσταζε το κūμα...

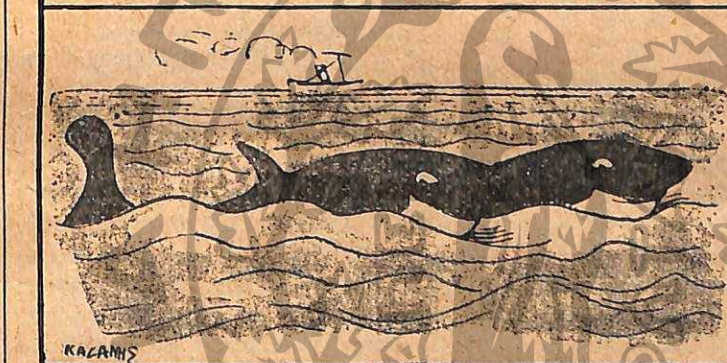
— Πίσω! φώναζε ή Ρήνα.

— Πίσω! φώναζε κι' ή Μαρίνα.

— Βοήθεια! θα πνιγούμε.

— Αμάν! γλυτώστε μας!

Μα κανέναν δεν τις άκουγε, κανέναν δεν ερχόταν να τις βοηθήσει. Κι' αντί να γυρίσουν πίσω, πήγαιναν χωρίς να θέλουν μπροστά. Σε λίγο απείχαν τόσο πολύ από τη στεριά, που κι' αν μπορούσαν ακόμα να στρέψουν, δε θάχαν τη

δύναμη να κολυπήσουν, να φτάσουν ως εκεί και να βγούν...

Ενώ αυτές οι δυο πάλεβαν έτσι με το κūμα, τα τρομαγμένα ψάρια εξακολουθούσαν να φεύγουν στάνοιχτά και να λένε για «τάσπρα θεριά» που είχαν κατεβεί απ' τη στεριά. Τάκουσαν και δυο καρχαρίες, δυο αληθινά θεριά, πολύ φαγούδια κι' άχόσταγα, που παρακολουθούσαν ένα βαπόρι, για να τραβήνε ό,τι πετούσαν στη θάλασσα. Και είπαν μεταξύ τους:

— Τί θεριά να είναι αυτά;... Εμείς δεν φοβόμαστε... Για πάμε να ιδούμε, μήν είναι τίποτα φαγώσιμα!...

Και μ' αυτή την ιδέα, οι δυο καρχαρίες έτρεξαν κατά κεί που τους είχαν πει πως φάνηκαν τάσπρα θεριά.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΣΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ (Βραβείον Νομπέλ)

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Τότε εκείνη τούς είπε, αν ήθελαν, ήταν περνούσαν από το άλλο χωριό, να πάνε στον αδελφό της. Και καθώς εκείνα δέχθηκαν μ' ευχαρίστη, τούς πρόθεσε:

— Να του πητε χαιρετίσματα από μένα και να του διηγηθήτε κι' όλα όσα τραβήξατε.

Τα παιδιά έκαναν όπως τούς είχε πη ή χωριάτισσα, και ο αδελφός της καλής γυναίκας, σάν άκουσε τα βάζαντά τους, τὰ περιποιήθηκε με την καρδιά του και τὰ σύστησε κι' αυτός σ' ένα γνωστό του στο κοντινό χωριό. Όπου

Μ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΣΤΟ ΣΟΦΡΑ (Βάφρ 'Αττικής)
Πάτερ-Παχούμιος—Β' Βραβείον

ρούσαν να κάτσουν στο σπίτι του, που τὰ κλειδιά του τὰ είχε αφήσει σε μιὰ γειτόνισσα.

Τὰ παιδιά έμειναν μερικες ημέρες στο Βάλμπεκετ και όλοι όσοι ήταν εκεί τὰ είχαν συμπαθήσει. Ο Μάτα πήγαινε στο μεταλλείο και έβλεπε τις εργασίες και είχε γίνει ο καλύτερος φίλος με τούς εργάτες. Ένα απόγευμα όμως βρισκόταν στα μεταλλεία κοντά σ' έναν αεραγωγό, την στυγμή που οι εργάτες βάζανε φουνέλλο. Έτσι, πολλές από τις πέτρες που πετάχτηκαν, χτύπησαν τον Μάτα στο κεφάλι και το παιδί έπεσε κάτω ανίσθητο, χωρίς να τὸ πάρη κανένας εἰδηση, γιατί κανείς δεν ήταν εκεί την ώρα εκείνη. Σὲ κάμψη όμως ώρα μερικοί εργάτες πού δουλεύαν κάτω από τὸν αεραγωγό, έμαθαν μ' έναν έντελώς υπερφυσικό τρόπο, αυτό που είχε συμβεί. Έλεγαν ότι ένας τέσος δά

πιτσιρίκος, μιὰ πιθαμή ψηλός φανερώθηκε στην είσοδο της στοάς που δούλευαν και τούς φώναξε να τρέξουν γρήγορα να βοηθήσουν τον Μάτα γιατί βρισκόταν πεσμένος κοντά στον αεραγωγό και ήταν χτυπημένος στο κεφάλι. Οι εργάτες έτρεξαν, έδεσαν τὸ κεφάλι του Μάτα και τὸν πήγαν στο σπίτι του. Άλλ' ήταν πιά πολύ άργά. Τὸ παιδί είχε χάσει τόσο αίμα ὥστε δεν μπορούσαν σωθῆ.

Και τὸ άλλο πρωτὶ πέθανε.

Η Αἰζα δεν μπορούσε να πιστέψει πὼς ο αδελφός της πού χθές ακόμα ήταν τόσο ζωηρός και χαρούμενος, βρισκόταν τώρα νεκρός μπροστά της. Άλλ' όμως δεν θέλησε να άφειθῇ στη λύπη της, κι' ένόσω τὸν είχε ακόμη κοντά

της, κράτησε ὅλο της τὸ θάρρος και φρόντισε να τὸν κάνη μιὰ ωραία κηδεία και παρακάλεσε τούς εργάτες να τὴν παρακολουθήσουν, γιατί γι' αὐτήν ο Μάτα δεν ήταν παιδί, ήταν σωστός μεγάλος άνθρωπος κι' έπρεπε να τιμηθῇ σάν μεγάλος άνθρωπος. Και μόνον αφοῦ ἔγινε ἡ κηδεία κι' ἔφυγαν ὅλοι οί ξένοι κι' ἡ Αἰζα έμεινε μόνη της στην καλύβα πού είχε κατοικήσει ο πατέρας της, τότε εκλείδωσε τὴν πόρτα γιὰ να μπουρέσει να συλλογισθῇ τὸν αδελφό της με τὴν ανεσή της. Συλλογιζόταν όλα όσα είχε πει και όλα όσα είχε κάνει ο Μάτα στη ζωὴ του· κι' αὐτὰ ήταν τόσα πολλά, πὼς ἔξεχασε να πέση στο κρεβάτι κι' έμεινε δχι μόνον

ὅλο τὸ θράδυ, αλλά και άργά τὴν νύχτα βυθισμένη στίς σκέψεις της. Όσο περισσότερο σκεπτόταν τὸν αδελφό της, τόσο βαθύτερα έννοιωθε τὶ δύσκολο θὰ ήταν τώρα πιά γι' αὐτήν να ζῆση χωρίς εκείνον και στο τέλος ακούμπησε τὸ κεφάλι της στο τραπέζι και ἔκλαψε πικρά «Τι θὰ γίνω τώρα πὼς δεν ἔχω πιά τὸν Μάτα;» ἔλεγε μες στα κλάμματα της.

Η νύχτα ήταν πολύ προχωρημένη κι' οί συγκινήσεις κι' οί κόποι εκείνης της ημέρας είχανε τόσο κουράσει τὴν Αἰζα, ὥστε δεν είναι παράξενο πὼς στο τέλος τὴν κυρίευσε ο ύπνος. Κι' ἐπίσης δεν είναι παράξενο, πὼς σὸν ύπνο της εἶδε τὸν Μάτα, μιὰ και τὸν συλλογιζόταν ὅλη ὥρα. Τῆς φάνηκε σάν να είχε μπει ἔξαφνα μες στην κάμαρα ο Μάτα, και τῆς είπε:

(Άκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΑΡΣΟΥΛΗ

ΔΙΕΤΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΑΙ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ 'Ιουλίου Βέρν)

— Συνέχεια από τὸ προηγούμενο —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

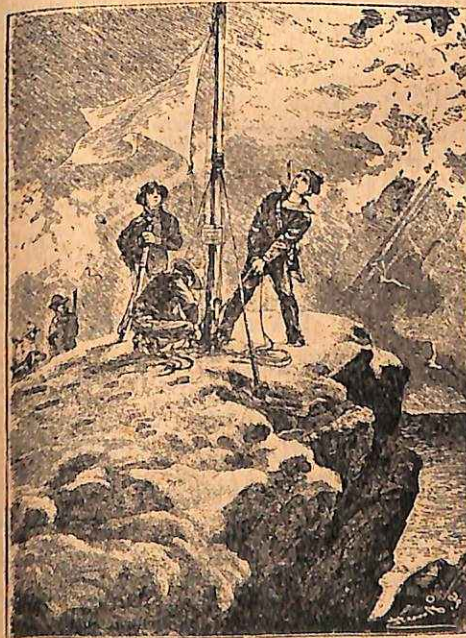
Τὰ τέλη τοῦ χειμῶνα. — Ἡ άνοιξη. — Ο Σέρβης και τὸ καμηλοπούλι του. — Ἡ άκρη τῆς λίμνης. — Έρημος.

Στὸ διάστημα τοῦ χειμῶνα, οί νεαροί άποικοι είχαν συζητήσει κι' αποφασίσει τὴν ἐκτέλεση διαφόρων σχεδίων. Και τὰ σχέδια αὐτὰ θὰ ἐκτελούσαν τώρα πὼς ἐπιλησίαζε ἡ άνοιξη.

Πρῶτα-πρῶτα θὰ ἐξερευνούσαν τὰ περίχωρα τῆς σπηλιάς σὲ ἀκτίνα πολλῶν μιλίων, και γιὰ τὴν ἐξερεύνηση αὐτὴ είχαν ὀρισθεῖ οί πρώτες ἡμέρες τοῦ Νοέμβρη.

Όστόσο τὰ τέλη τοῦ χειμῶνα ήταν άσχημα. Φυσούσαν σφοδρότατοι άνεμοι και, μολοντί ἡ θερμοκρασία ήταν πιδ χαμηλή, τὰ παιδιά ἐκρύωναν περισσότερο παρὰ ὅταν τὸ θερμομετρο ἔδειχνε τριάντα βαθμούς κάτω από τὸ μηδέν. Οί ψυχροί αὐτοί άνεμοι βάσταξαν, σχεδὸν χωρίς διακοπή, ὅλο τὸ Σεπτέμβρη και ὡς τὰ μισὰ τοῦ Ὀκτώβρη.

Έπειδὴ τὸ τραπέζι δεν μπορούσε πιά να χρησιμεύη γι' άμάξι, αφοῦ ο πάγος τῆς λίμνης είχε διαλυθεῖ, ο Βάξτερ ἐπιχείρησε να κατασκευάσῃ άμάξι ἀληθινό. Πρὸς τοῦτο σκέφθηκε να χρησιμοποίησῃ δυὸ σιδερένιους τροχούς τοῦ βαρούλκου. Ἡ δυσκολία όμως ήταν πὼς οί τροχοί αὐτοί είχαν δόντια. Στην ἀρχὴ δοκίμασε να τὰ κόψῃ, αλλά ήταν άδύνατο. Σοφίστηκε τότε να παραγεμίσει τὰ κενὰ μεταξύ τῶν δοντιῶν με ξύλινες σφήνες και να περιζώσῃ τούς τροχούς με σιδερένια στεφάνια. Με πολλοὺς κόπους τὸ κατόρθωσε. Έπειτα ἔ-

«Ο Βάξτερ ὤψωνε μιὰν ἄλλη σημαία». (Σελ. 277, σ. γ'.)

νωσε τούς δυὸ τροχούς μ' ένα σιδερένιο λαστό κι' άπάνω στο στερεὸ αὐτὸν άξονα ἐφάρμοσε σανίδα. Τὸ άμάξι αὐτὸ ήταν πρόχειρο και ἀτελείωτο. Χρησίμευε όμως και χρησίμευε πολύ. Περιττὸ τώρα να προσθέσουμε, ὅτι γιὰ τὴν ἔλλειψη κάθε ἄλλου ὑποζυγίου, τὰ ἴδια τὰ παιδιά ἔσεργιαν και τὸ καινούργιο τους φορτηγό.

Τι κρίμα, ἀλήθεια, να μὴν υπάρχουν στο νησί μεγάλα τετράποδα πὼς να μπορούσαν να τὰ ἐξημερώσουν και να τὰ ζέψουν. Άλλά ἐκτὸς ἀπὸ μερικά σαρκοδόρα, ἡ Σαίρμαν δεν είχε παρὰ πουλιά, άχρηστα κι' αὐτὰ σάν τὸ καμηλοπούλι τοῦ Σέρβη.

Όστόσο αὐτὸς ἐπέμενε ὅτι θὰ συνηθίσει τὸ καμηλοπούλι του να τὸ καθαλιεύῃ· είχε κατασκευάσει μάλιστα φάλαρα κι' ένα εἶδος σκούφου ἀπὸ χοντρόπανο, πὼς είχε δυὸ τρύπες γιὰ τὰ μάτια τοῦ ζῶου. Οί τρύπες αὐτὲς είχαν και σκεπάσματα πὼς μπορούσαν ν' ανεδοκατεβαίνουν με σχοινιά πὼς χρησίμευαν ὡς χαλινάρια. Τὸ καμηλοπούλι δέχθηκε τὰ φάλαρα, δέχθηκε κι' ένα περιλαίμιο· με κανένα όμως τρόπο δεν στάθηκε να τοῦ φορέσουν τὸ σκούφο. Κι' ἡ ἱππασία τοῦ Σέρβη γιὰ τὴν ὥρα ματαιώθηκε.

Στις 15 τοῦ Ὀκτώβρη ήταν πιά άνοιξη. Τὰ παιδιά φόρεσαν ἑλαφρότερα ρούχα και φύλαξαν τὰ χειμωνιάτικα στα σεντούκια τους, αφοῦ τὰ ξεσκότισαν, τὰ ἐπιδιόρθωσαν και τὰ γράψαν. Κι' είχαν μεγάλη χαρὰ πὼς τελείωσε ο χειμῶνας, γιατί τώρα ἔλπικαν να περάσῃ κανένα πλοίο, να ἱδῇ τὴ σημαία και να προσεγγίσῃ...

Άρχισαν να κάνουν μικρὲς ἐκδρομὲς σὲ ἀκτίνα δυὸ μιλίων, ὁλόγυρα στὴ σπηλιά. Άλλά μόνον οί κυνηγοί τῆς άποικίας. Ο Οὐίλκοξ ἔστησε παγίδες κι' ἔπιανε πουλιά και λαγούς. Τis παγίδες αὐτὲς έπρεπε να τις ἐπισκέπτονται κάθε τόσο, γιατί προλάβαιναν τὰ τσακάλια κι' ἔτρωγαν τὰ πιασμένα ζῶα. Άλλά γι' αὐτὰ πάλι ήταν οί λάκκοι. Καθεμὲρα ἔπεφταν μέσα ἀπὸ δυὸ και τρία τσακάλια κι' ἔτσι λιγότευε σὸν τόπο τὸ βλαβερὸ αὐτὸ ζῶο. Θηρία δεν είχαν ἰδεῖ παρὰ μόνο ἴχνη. Και γι' αὐτὸ ήταν πάντα προσεκτικοί κι' ἔτοιμοι ν' άποκρούσουν καμμιὰ ἔφοδο.

Ο Δόνιφαν σκότωσε μερικά άγριογούρουνα κι' ἔλαφια πὼς τὸ κρέας τους ήταν νοστιμότατο. Άλλα καμηλοπούλια δεν κατάφεραν να πιάσουν, μὰ και

«Άγκιλιζες τὸ λαιμὸ τοῦ πουλιοῦ...» (Σελ. 288, σ. γ'.)

τί τὰ ήθελαν αφοῦ ἔδεν ήταν δυνατό να ἐξημερωθῶν; Τὸ καμηλοπούλι τουλάχιστο τοῦ Σέρβη δέιχθηκε ὀλωςδιόλου ἀτίθασο.

Τὸ πρωτὶ ἐκείνο, 26 τοῦ Ὀκτώβρη, ο Σέρβης με μεγάλη δυσκολία κατάφερε να τὸ ντύσῃ και θέλησε να τὸ καθαλιεύῃ.

Οί μικροί κοίταζαν με περιέργεια τὸ πείραμα, κανένας όμως δεν παρακαλοῦσε να τὸν πάρουν στα καπούλια. Οί μεγάλοι σήκωναν τούς ὤμους. Ο Γόρδων μάλιστα συμβόλευε τὸ Σέρβη να τὸ παραιτήσῃ. Έπειδὴ όμως ἐπέμενε, τὸν ἄφησαν να κάμῃ ὅτι θέλει.

Ο Γκάρνερ κι' ο Βάξτερ τοῦ κρατοῦσαν τὸ καμηλοπούλι, πὼς τὰ μάτια του ήταν κλειστὰ μ' ἐκείνον τὸν πάνινο σκούφο. Ο Σέρβης κατάφερε να πηδήσῃ στὴ ράχη του. Και με φωνὴ πὼς δεν μκρτυρούσε και τόσο θάρρος, φώναξε: — Απολύστε το!

Τὸ καμηλοπούλι, ἐπειδὴ δεν ἔδλεπε, στάθηκε στὴν ἀρχὴ ἀκίνητο. Άλλ' ἄμα ο Σέρβης, σφίγγοντας με τὰ πόδια τὰ πλευρά του, τράβηξε τὰ σχοινιά και ξεσκέπασε τὰ μάτια του, τὸ πουλι τινάχτηκε κι' άρχισε να τρέχῃ κατὰ τὸ δάσος.

Ποῦ να τὸ κρατήσῃ πιά ο καθαλλάρης! Προσπαθοῦσε να τοῦ σκεπάσῃ πάλι τὰ μάτια, αλλά, με τις βίαιες κινήσεις πὼς ἔκανε, ο σκούφος ἔφυγε ἀπὸ τὸ κεφάλι του και κύλησε στο λαιμὸ του. Ἡ άγωνία τοῦ Σέρβη κορυφώθηκε. Έσκυψε και με τὰ δυὸ του χέρια ἀγκάλιασε τὸ λαιμὸ τοῦ πουλιοῦ πὼς ἔξακολουθοῦσε να τρέχῃ ἀράχτητο. Έπειτα, μ' έναν ἀπότομο τιναγμό, ἔσπριξε κάτω τὸν ἀδέξιο καθαλλάρη και χάθηκε μέσα στο δάσος.

Οί σύντροφοί του ἔτρεξαν και τὸν βρήκαν καθισμένο σὸν πυκνὸ θάμνο ὅπου τὸν είχε πετάξει τὸ καμηλοπούλι. Εὐτυχῶς δεν είχε πάθει τίποτα.

(Άκολουθεῖ) Μεταφρ. Π. Ι. Φ. και Γρ. Ξ.

